

Evenes kommune

Årsmelding 2015

Årsmelding 2015

Etter [Forskrift om årsregnskap og årsberetning](#) og kommunal regnskapsstandard skal rådmannen redegjøre for økonomisk stilling og avvik mellom revidert budsjett og regnskapet. Denne årsmeldingen forutsettes å være dekkende for formelle krav.

Det vises innledningsvis til kommunelovens § 48 nr. 5:

I årsberetningen skal det gis opplysninger om forhold som er viktige for å bedømme kommunens eller fylkeskommunens økonomiske stilling og resultatet av virksomheten, som ikke fremgår av årsregnskapet, samt om andre forhold av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten. Det skal redegjøres for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i fylkeskommunen eller kommunen. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å hindre forskjellsbehandling i strid med likestillingsloven, samt for å fremme formålet i diskrimineringsloven om etnisitet, diskriminerings- og tilgjengelighetsloven og diskrimineringsloven om seksuell orientering.

Jeg vil innledningsvis gi noen nøkkeltall som angir økonomisk utvikling for kommunen de siste 4 år, dernest gå gjennom avvik mellom budsjett og regnskap og avslutningsvis peke på andre relevante forhold.

Nøkkeltall

Resultatgrad

Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter er en hyppig brukt indikator. Det har så langt vært bred enighet om at netto driftsresultat bør være på over 3 % av driftsinntektene for at kommunen skal ha nødvendig soliditet og handlefrihet.

For framstilling av netto driftsresultat, se "Økonomisk oversikt drift" på regnskapets side 8. De siste 4 år har utvikling av denne indikatoren vært slik:

Nto. driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	2015	2014	2013	2012
Netto driftsresultat	-3 768 149	1 684 417	2 366 357	4 245 608
Brutto driftsinntekt	157 668 476	152 230 602	144 103 145	137 310 364
Nto. driftsresultat i % av bto driftsinntekt	-2,4 %	1,1 %	1,6 %	3,1 %
Årets bokføring av premieavvik	-3 182 052	757 171	26 837	148 942
Netto driftsresultat korrigert for premieavvik	-586 098	927 246	2 339 521	4 096 666
Nto. driftsresultat korrigert for premieavvik	-0,4 %	0,6 %	1,6 %	3,0 %

Det er rimelig å korrigere netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter for føring av premieavviket. Perioden sett under ett er resultatet positivt, dog under nevnte anbefaling.

Arbeidskapital

Det vises til note 1 på regnskapets side 10.

I denne oversikten er tatt inn både arbeidskapitalen som sådan, og oversikt som viser endring av denne i forhold til foregående år:

Arbeidskapital (AK)	2015	2014	2013	2012
Omløpsmidler	48 155 329	48 407 630	42 178 906	41 931 830
Kortsiktig gjeld	22 203 246	26 889 990	23 034 377	24 012 066
Arbeidskapital	25 952 083	21 517 640	19 144 529	17 919 764
Bokført premieavvik	12 012 942	15 194 994	14 481 595	14 454 762
Arbeidskapital korrigert for premieavvik	13 939 140	6 322 646	4 662 934	3 465 003
Endring i arbeidskapital fra foregående år	4 434 442	2 373 111	1 224 764	5 341 373
Årets bokføring av premieavvik	-3 182 052	757 171	26 837	148 942
Endring i AK korr for premieavvik	7 616 494	1 615 940	1 197 928	5 190 431

Også her er det rimelig å korrigere denne for bokført premieavvik.

Som det framgår av oversikten, er arbeidskapitalen styrket i perioden med vel 8 millioner. Dette skyldes hovedsakelig bruk av premiefond for betaling av pensjonspremie.

Lånegjeld

	2015	2014	2013	2012
Lånegjeld	85 288 421	82 170 536	70 151 812	58 388 886
Innbyggere per 31.12.	1400	1385	1 391	1 376
Lånegjeld per innbygger	60 920	59 286	50 433	42 434

Lånegjelda har i flere år vært nedadgående, både om en ser samlet gjeld eller beregnet per innbygger. Dette har bidratt til økt handlingsrom. Denne perioden har lånegjelden økt.

Det er hovedsakelig utvikling av nye næringsområder, utbedring av kirken, restaurering av 2. etasje ved ESB, kjøp av hjullaster og boligbygging som er lånefinansiert.

Det er en rimelig forutsetning at investeringer til næring og bolig over tid dekkes av husleie og salg av næringsareal. Lån for utbedring av kirken vil øke avdragsutgiftene og dermed redusere framtidig handlingsrom. Det kan påløpe økte driftskostnader ved bruk av 2. etasje ved ESB.

Strykninger

Det er foretatt følgende strykninger i driftsregnskapet for å unngå et regnskapsmessig merforbruk:

Overført til investeringsregnskapet	1 050 000
Avsetninger til disposisjonsfond	1 380 187
Sum	2 430 187

Avvik budsjett og regnskap

Innledning

Det skal gjøres rede for *vesentlige* avvik mellom budsjett og regnskap, men det er ikke satt noen *grense* på hva som skal oppfattes som vesentlig. Som en ytterligere utdyping av regnskap ut over det som framkommer av notene, omtales flere avvik uten nærmere vurdering av om disse er vesentlige eller ikke.

Det er oppfattet at dette skal gjøres på samme nivå som kommunestyret har vedtatt budsjettet på.

Kommunestyret har for 2015 vedtatt budsjett som nettobeløp på handlingsområder. Disse fordeles på hhv regnskapsskjema 1 A og 1 B samt 2 A og 2 B som er obligatoriske budsjett og - regnskapsoversikter.

Bortsett fra ved vedtak av budsjett og ved utarbeiding av regnskap har en et lite aktivt forhold til skjema 1 A og B. Enhetslederne styrer sine budsjetter etter dimensjonene ansvar, art og funksjon, mens artene fordeles til skjema A og B noe på tvers av dette.

Skjema 1A:

Strykingsreglene medfører avvik både på skjema 1A og 1B, se foran hva som er strøket for å unngå regnskapsmessig merforbruk.

Renter og avdrag viser et mindreforbruk, dette skyldes forsiktighetshensyn som legges til grunn ved budsjettering og at rentenivået var lavt i hele fjor.

Økte bundne avsetninger skyldes overskudd på selvkostområder, dette er satt av til senere års bruk. Økt bruk av avsetninger skyldes oppgjør for Ofoten regionråd etter at Narvik overtok som vertskommune for rådet. Grunnet tidligere overskudd hadde rådet opparbeidet seg midler som var satt av. Dette er overført til Narvik, og denne disposisjonen får konsekvenser også for skjema 1B og handlingsområde B Politikk og administrasjon.

Skjema 1B:

B: Politikk og administrasjon

Avvik skyldes:

- Oppgjør for Ofoten regionråd, se foran.
- Føring av premieavviket.
- Økende kostnader til IT og telefoni. Dette er tidligere rapportert til kommunestyret, og vi arbeider for å få flere kommuner til å inngå i felles anbud om drift. Dette for å oppnå større volum.

D: Grunnskole

Mindreforbruk skyldes hovedsakelig mindre bruk av konsulenttenester, kjøp av interkommunalt samarbeid og kjøp av grunnskoleundervisning fra andre kommuner (gjesteelever).

E: Kommnehelse

Mindreforbruk skyldes hovedsakelig få liggedøgn i sykehus etter at pasienten var registrert som utskrivningsklar.

G1: Introduksjon

Avvik skyldes:

- Et generelt merforbruk på flere arter, på utgiftssiden er det desidert største avviket kjøp av undervisningstjenester. Kontrakten er reforhandlet, og kostnadene forutsettes å bli vesentlig mindre framover.
- Noe feil bruk av inntektsartene 18100 (statstilskudd) som relateres til skjema 1A og art 17000 (refusjon fra staten) som går til skjema 1B.

Det var budsjettert med et vesentlig større «overskudd» for bosetting av flyktninger enn vi endte med. For 2015 var inntektene kr. 846.000 større enn utgiftene ved bosetting.

H: Barnevern

Drift av tjenesten (funksjon 244) har et merforbruk med kr. 540.000.

Resten av avviket er knyttet til omsorgs- og hjelpetiltak (funksjon 251 og 252), og hovedsakelig knyttet til barn i fosterhjem hvor det har vært nødvendig å øke innsatsen i hjemmet for å ivareta fosterhjemmets og barnas behov.

Økonomistyringen på området er ikke optimal, og bør forbedres.

N: Bolig

Avviket skyldes hovedsakelig en tastefeil idet internsalg fra kjøkken er havnet på dette området ved feil bruk av kostrafunksjon (283 i stedet for funksjon 253).

Investeringer

Investeringer går gjerne over mer enn ett år, og det kan være en utfordring å unngå avvik for det enkelte år.

Det vises til foranstående om strykninger, hvor det framgår av overføring fra drift til investering måtte strykes. Dette medfører at investeringene er underfinansiert.

Avvik ellers skyldes investering i Kvitfors felleskommunale vannverk. Det interkommunale samarbeidet er som kjent reorganisert til administrativt vertskommunesamarbeid etter kommunelovens § 28 med Skånland som vertskommune. Iverksetting av ny samarbeidsavtale ble utsatt fordi det tok sin tid å få på plass den administrative avtalen. Samarbeidsavtalen forutsetter slik avtale.

Dette medførte at investeringsutgiftene også i 2015 ble ført av oss. Kommunene har nå gjort opp, og Skånland kommune har overtatt også eierforholdet til anlegget og kjøpt oss ut, jf. «Inntekter fra salg av anleggsmidler» på skjema 2A.

Andre forhold

Arbeid med redusert sykefravær

Det har også i 2015 vært høyt fokus på dette tema, og det kan bli en utfordring å nå vedtatte målsettinger.

Likestilling

Etter Kommunelovens § 48 nr. 5 skal det redegjøres for tilstanden når det gjelder likestilling. Det skal gjøres rede for tiltak som er iverksatt, og for å hindre forskjellsbehandling i strid med lov om likestilling.

Det er ikke avdekket kritikkverdige forhold.

Det ble i 2015 ikke gjennomført særskilte tiltak med sikte på å fremme likestilling eller formålet i diskrimineringsloven og i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.

Etisk standard

Kommunelovens § 48 nr. 5 fastsettes at det i årsmeldingen *“skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard i virksomheten”*.

Evenes kommune har vedtatt etiske retningslinjer, og etisk standard er del av styringsdialogen. Det er i 2015 ikke avdekket klanderverdige forhold.

Betryggende kontroll

Det er påbegynt revidering av interne rutiner for økonomisk internkontroll, dette er ikke slutført.

Det er ikke avdekket klanderverdige forhold i 2015.

Rådmannens vurderinger - Økonomi

Det er behov for en gjennomgang av bundne driftsfond idet noen midler ikke er å anse som bundne, jf. også revisjonsbrev nr. 5 og mitt svar på dette. Tidligere regnskapsavleggelse har hatt prioritet, og denne gjennomgangen er derfor ikke foretatt.

Det forutsettes at bundne driftsfond vil bli flyttet over til ubundne fond (disposisjonsfond), manglende gjennomgang av fondsbeholdning forutsettes derfor ikke å ha påvirket resultatet i 2015.

Som det bør framgå av oversiktene innledningsvis, Evenes kommune skyver økonomiske utfordringer foran seg. Bokført premieavvik er noe redusert i 2015, og utgjør 12 millioner ved årets utgang. I perioden 2012 – 2015 sett under ett bokført premieavvik noe redusert. Dette skyldes at drift i stedet er saldert ved bruk av premiefondet, og ikke ved å inntektsføre premieavvik i særlig omfang.

Ut fra en økonomisk betraktning burde premiefondet vært benyttet til å styrke likviditeten, både for å unngå å bruke kassakreditt og også kunne finansiere investeringer ved overføring fra drift i stedet for opptak av lån. Det vises til handlingsprogrammet, som har målsetting om at 25 % av investeringene skal finansieres ved overføring fra drift.

Situasjonen er likevel bedret de siste årene når det gjelder arbeidskapital, og det er selvsagt positivt.

Prinsippet for bokføring av pensjonsutgifter fra å utgiftsføre betalt pensjonspremie til å utgiftsføre påløpt pensjonskostnad ble endret fra og med regnskapsåret 2002. Dette medfører at Evenes kommune har hatt til sammen 12 millioner for høyt driftsnivå i disse årene.

Bokført premieavvik må betales tilbake gjennom reelle bevilgninger. I så måte representerer bokført premieavvik med 12 millioner en tikkende bombe. Bokført premieavvik er å forstå som en gjeld i driften som må tilbakebetales, den perioden dette skjer vil utgiftene måtte reduseres / inntektene økes med tilsvarende beløp.

Amortiseringstiden er nå redusert til 7 år, og det *kan* forventes at en må begynne nedbetaling av premieavvik i løpet av neste økonomiplanperiode. Dette medfører også at

perioden for tilbakeføring vil måtte bli kortere enn de årene det har tatt å opparbeide bokført premieavvik.

Bogen, 23. september 2016

Steinar Sørensen
Rådmann